

VARSINAIS-SUOMEN LUONNONARVOJEN JA -VAROJEN VAIHEMAAKUNTAKAAVAN HYVÄKSYMINEN

Maankäyttöjaosto 15.3.2021 § 6

Asia Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan valmistelussa on edetty hyväksymisvaiheeseen. Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa käsitellään maakunnan kierto- ja biotalouden näkökulmasta keskeisten luonnonvarojen käyttö ja potentiaalit sovittaen ne yhteen luonnonarvojen sekä virkistykseen ja matkailun kehittämistarpeiden kanssa. Vaihemaakuntakaavalla tarkistetaan ja täydennetään voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa. Tarkistuksella pyritään myös muuttamaan maakuntakaavan sisältöä ja näkökulmaa aiempaa strategisemmaksi.

Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan laadinta käynnistyi Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto kokouksessaan 7.12.2015 tekemällä päätöksellä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin keväällä 2016. Valmisteluvaiheen kuuleminen (MRL 62 §, MRA 30 §) oli keväällä 2018. Lausuntoja ja mielipiteitä saatiin yhteensä 53 kpl.

Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot talvella 2020 (MRA 13 §). Lausuntoja saatiin 36 kpl. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä (MRL 65 §) alkusyksyllä 2020. Muistutuksia jätettiin 45 kpl. Kaava-asiakirjoihin on tehty hyväksytyihin vastineisiin kirjatut ja hallituksen kokouksessa 21.12.2020 päättämät korjaukset. Tehdyt muutokset ovat vähäisiä eivätkä edellytä kaavaehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan tähänastiset viralliset käsittelyvaiheet:

MH	16.11.2015	Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan käynnistäminen
MV	7.12.2015	Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan käynnistäminen
MKJ	18.4.2016	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kuulutus päätös kaavan vireille tulosta
MKJ	6.2.2018	Valmisteluvaiheen kuuleminen
MH	19.3.2018	Valmisteluvaiheen kuuleminen (26.3.–27.4.2018)
MKJ	8.6.2018	Valmisteluaineistosta saadut lausunnot ja mielipiteet tiedoksi
MKJ	20.8.2018	Alustavat vastineet valmisteluaineistosta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
MH	24.9.2018	Vastineet valmisteluaineistosta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
MKJ	4.3.2019	Kaavaehdotuksen valmisteluvaihe
MH	20.1.2020	Lausuntojen pyytäminen kaavaehdotuksesta (5.2.–6.3.2020)
MKJ	20.4.2020	Saadut lausunnot ja niihin laadittu yleisvastine
MKJ	10.6.2020	Lausuntokohtaiset vastineet ja kaavaehdotukseen tehtävät korjaukset
MH	24.8.2020	Kaavaehdotuksen asettaminen nähtäville (3.9.–2.10.2020)
MKJ	30.1.2020	Kaavaehdotuksesta jätetyt muistutukset ja niihin laaditut vastineet
MH	21.12.2020	Kaavaehdotuksesta jätetyt muistutukset ja niihin laaditut vastineet

Viranomaisneuvottelut (MRL 66 §, MRA 11 §) pidettiin 21.6.2016 ja 7.4.2020.

Kaavaratkaisua, -prosessia sekä vuorovaihteisessa valmistelussa mukana ollutta PALO-hanketta (PALO = osallistuminen ja vuorovaikutus pitkäjänteisessä suunnittelu- ja päätöksentekoprosessissa) käsiteltiin maakuntahallituksen iltakoulussa 9.1.2021.

Asia esitellään kokouksessa. Vaihemaakuntakaavan sisällön ja prosessin laajempi esittelyteksti liitetään maakuntavaltuuston esityslistalle.

Oheismateriaali Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotus, kaavamerkinnot ja -määräykset sekä kaavakortit ovat ladattavissa liiton extranetistä: <http://www.varsinais-suomi.fi/kirjaudu>

Vaihemaakuntakaavan digitaalinen kartta-aineisto on katsottavissa karttapalvelussa:
<https://vsl.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=3e13ce40934f4dd793262f9e3f0501c5>

Lisätietoa kaavan valmistelusta ja laadituista selvityksistä:
<https://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus/maakuntakaava/luonnonarvojen-ja-varojen-vaihemaakuntakaava>

Valmistelija HS/AK/hm

Ehdotus Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päättää

1. esittää maakuntahallitukselle, että se hyväksyy Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotuksen ja toimittaa kaavaehdotuksen edelleen maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi.
2. valtuuttaa viraston tekemään kaava-asiakirjojen tarvittavan teknisen viimeistelyn.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus 29.3.2021

Asia esitellään tarvittaessa kokouksessa.

Oheismateriaali Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotus, kaavamerkinnot ja -määräykset sekä kaavakortit ovat ladattavissa liiton extranetistä:
<http://www.varsinais-suomi.fi/kirjaudu>

Vaihemaakuntakaavan digitaalinen kartta-aineisto on katsottavissa karttapalvelussa:
<https://vsl.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=3e13ce40934f4dd793262f9e3f0501c5>

Lisätietoa kaavan valmistelusta ja laadituista selvityksistä:
<https://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus/maakuntakaava/luonnonarvojen-ja-varojen-vaihemaakuntakaava>

Valmistelija HS/AK/hm

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää

1. hyväksyä Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotuksen
2. esittää vaihemaakuntakaavaehdotuksen maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi
3. valtuuttaa viraston tekemään kaava-asiakirjojen tarvittavan teknisen viimeistelyn ennen maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyä.

Päätös Esko Kiviranta esitti Jani Kurvisen kannattamana, että kaavamerkintä " Laaja,merkittävä ja yhte-näinen metsävaltainen vyöhyke" poistetaan.

Merkittiin, että Johannes Yrttiaho liittyi kokoukseen klo 10.17.

Puheenjohtaja Ilkka Kanerva totesi, että keskustelussa on tehty kannatettu muutosehdotus ja teki seuraavan äänestusehdotuksen: ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattava Kivirannan/Kurvisen ehdotusta äänestävät EI. Ehdotus hyväksyttiin.

Kanerva Ilkka	EI
Achrén Ulla	JAA
Alatalo Juuso	JAA
Andersson Janina	JAA
Ek-Marjamäki Teija	EI
Eloranta Eeva-Johanna	JAA
Heinonen Marko	JAA
Huovinen Pentti	EI
Kiviranta Esko	EI
Kurvinen Jani	EI
Lang Eija	JAA
Lehtinen Riitta	JAA
Lindqvist Emma	JAA
Nieminen Tomi	JAA
Nummentalo Juhani	EI
Perho Tiina	EI
Pilpola Juhani	EI
Rautanen Hannu	JAA
Virolainen Anne-Mari	EI

Puheenjohtaja Ilkka Kanerva totesi suoritetussa äänestyksessä annetun kymmenen (10) JAA-ääntä ja yhdeksän (9) EI-ääntä, jolloin pohjaehdotus oli hyväksytty maakuntahallituksen päätökseksi.

Pöytäkirjaan jätettiin seuraava eriävä mielipide:

"Poistamme vaihemaakuntakaavaan ehdotetun kaavamerkinnän "Laaja, merkittävä ja yhtenäinen metsävaltainen vyöhyke" sen epäselvien oikeusvaikutusten vuoksi. Merkintä loukkaa toteutessaan maanomistajan perustuslaillisia oikeuksia rajoittamalla korvauksetta merkinnän kohteena olevan alueen rakentamista ja metsänhoidollista käyttöä.

Esko Kiviranta
 Jani Kurvinen
 Ilkka Kanerva
 Tiina Perho
 Pentti Huovinen
 Anne-Mari Virolainen
 Teija Ek-Marjamäki
 Juhani Nummentalo
 Juhani Pilpola"

Merkittiin, että Ilkka Kanerva poistui kokouksesta klo 10.26 ja Juuso Alatalo siirtyi johtamaan puhetta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntavaltuusto 14.6.2021

Asia Maakunnan suunnittelun lähtökohtana on maankäyttö- ja rakennuslain toteuttaminen maakuntatasolla. Suunnittelun tavoitteena on maakunnan vetovoiman ja tasapainoisen kehityksen edistäminen. Tavoitteiden määrittelyssä sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten ja maakunnallisten tavoitteiden kanssa. Keskeisintä on luoda edellytykset MRL 1 §:n mukaisesti hyvälle asuin- ja toimintaympäristölle ja elämisen laadulle avoimeen, vuorovaikutteiseen prosessiin perustuvan suunnittelun avulla.

Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen juridinen sopimusasiakirja maakunnallisten ja valtakunnallisten alueidenkäyttöön kohdistuvien tavoitteiden edistämiseksi. Maakuntakaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueidenkäytön suunnitelmaksi. Kaavakartalla esitetään yleispiirteinen suunnitelma maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisten alue- ja yhdyskuntarakenteen periaatteista, alueiden käytöstä sekä liikennejärjestelmästä. Maakuntakaava voidaan laatia koko maakunnan kattavana kokonaiskaavana tai teema- tai osa-aluekohtaisena vaihekaavana.

Varsinais-Suomen maakuntakaava on laadittu seutukunnittain valmisteltuina kokonaismaakuntakaavoina. Vanhin on Turun kaupunkiseudun maakuntakaava (MV 25.11.2002 / YM 23.8.2004 / KHO 7.2.2006). Seuraavana valmistui Salon seudun maakuntakaava (MV 11.12.2006 / YM 12.11.2008 / KHO – ei valituksia). Loimaan seudun, Turun seudun kehyskuntien, Turunmaan ja Vakka-Suomen maakuntakaavat valmisteltiin rinnakkaisissa prosesseissa (MV 10.12.2010 / YM 20.3.2013 / KHO 31.10.2014).

Kokonaiskaavaa on täydennetty teemasisältöisillä Salo–Lohja -oikoradan (MV 12.12.2011 / YM 4.12.2012 / KHO 19.6.2014), tuulivoiman vaihemaakuntakaavalla (MV 10.6.2013 / YM 9.9.2014 / KHO 29.1.2016) ja Varsinais-Suomen taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavalla (MV 10.6.2013 / MV 11.6.2018).

Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan laadinta käynnistyi Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto kokouksessaan 7.12.2015 tekemällä päätöksellä.

Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa käsitellään maakunnan kierto- ja biotalouden näkökulmasta keskeisten luonnonvarojen käyttö ja potentiaalit sovittaen ne yhteen luonnonarvojen sekä virkistys- ja matkailun kehittämistarpeiden kanssa. Vaihemaakuntakaavalla tarkistetaan ja täydennetään voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa.

Maakuntakaavaa on pyritty kehittämään aiempaa strategisempaa suunnitteluvälineenä edellisen taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavan periaatteiden mukaisesti. Vaihemaakuntakaavalla edistetään maakunnan potentiaaleja ja tahtotilaa yhteensovittaen valtakunnalliset ja kansainväliset tarpeet ja tavoitteet kaavan sisältöteemojen mukaisesti.

Kaavaratkaisu

Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava tullessaan voimaan:

Osoittaa uusina merkintöinä

- Laaja, merkittävä ja yhtenäinen metsävaltainen vyöhyke (kehittämisperiaateterminä)
- Vesiviljelyn kehittämisalue (kehittämisperiaateterminä)
- Matkailun, retkeilyn ja virkistys- ja matkailun kehittämisvyöhyke (kehittämisperiaateterminä)
- Kiviainesten ottoalue ja materiaaliterminaalit (uusi ejk-kohdeterminä)

Kumoo ja korvaa uusilla merkinnöillä voimassa olevan maakuntakaavan

- V-, R-, S-, M-, MRV-aluevaraus- ja v-, r-, s-kohdeterminnät
- Ulkoilureittien ja ohjeellisten ulkoilureittien merkinnät
- Veneväylien/kanoottireittien merkinnät järvi- ja jokialueilla
- Matkailun ja ulkoilun yhteystarpeiden merkinnät
- Geologisesti arvokkaiden alueiden merkinnät (ge)
- Pohjavesialueiden merkinnät (pv)
- Suoja- tai konsultointivyöhykkeen merkinnät (sv)
- Valtioneuvoston Natura 2000 -päätöksen mukaan osoitetuttujen alueiden ja kohteiden merkinnät (Natura-alueet)
- Yhteysaluslaitureiden, vene- ja palvelusatamien ja luonnonsatamien, laitureiden, suojasatamien sekä ankkuripaikkojen merkinnät
- Suurjännitelinjoiden, parannettavien suurjännitelinjoiden, uusien suurjännitelinjoiden ja sähköverkon yhteystarpeiden merkinnät

Täydentää voimassa olevan maakuntakaavan merkintöjä

- Loma-asutuksen mitoitus osa-alueittain (Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan alue)
- Uusi veneväylän merkintä (Särkänsalmen alueella)
- Veneilyn runkoväylän merkintä (Särkänsalmen alueella)
- Täydentää A- ja C-merkintöjä (Paraisten alueella)

Kumoo ja korvaa osittain voimassa olevan maakuntakaavan

- E-, T-aluevaraus- ja t-, t-kem-, ek-, et-, ja en-kohdemerkintöjä

Kumoo voimassa olevan maakuntakaavan

- Uuden maakaasulinjan ja maakaasuverkon yhteistarpeen merkinnät
- Hajautetun mallin jätevedenpuhdistamon merkinnät
- Keskitetyn jätevedenpuhdistamon merkinnän (korvautuu et-kohdemerkinnällä)

Lisäksi vaihemaakuntakaavassa on tehty valittujen teemojen ulkopuolisia teknisiä tarkistuksia ja korjauksia, jotka on erikseen lueteltu kaavaselostuksessa.

Luonnonarvot

Vaihemaakuntakaavatyössä on selvitetty Varsinais-Suomen alueen luonnon monimuotoisuuden ja ekologisten verkostojen kannalta tärkeät alueet. Laajat arvokkaat luontoalueet ja niiden välinen kytkeytyneisyys ovat usein yhdyskuntarakenteen ja sen verkostojen pirstaloimia tai häiritsemiä. Luonnonvarojen käytön tulee pohjautua kestäväan kulutukseen ja hyödyntämiseen, jolloin tulee määrittää ja osoittaa luonnonarvoiltaan merkitykselliset alueet.

Nykyisissä vahvistetuissa maakuntakaavoissa on luonnonolosuhteitaan arvokkaita alueita osoitettu suojelumerkinnöin ja geologisesti arvokkaat alueet ge-merkinnöin, nämä merkinnät on päivitetty vastaamaan nykyistä tilannetta ja tietoa. Tässä kaavatyössä näiden merkintöjen ajantasaisuuden ja nykytilanteen määrittämisen lisäksi on selvitetty luonnon ydinalueita ja merkittävimpiä ekologisia yhteyksiä. Näille ei ole osoitettu omia erillisiä merkintöjä, mutta maakunnallisesti tärkeimpien laajojen ja yhtenäisten metsäalueiden sijainnit on osoitettu strategisilla merkinnöillä, jotka korostavat metsäalueiden monikäyttöisyyttä ja niiden kehittämispotentiaalia laaja-alaisesti niin luonnon monimuotoisuuden kuin biotalouden edistämisen näkökulmasta.

Luonnonvarat

Tarve luonnonvarojen käytön lisäämiselle ja eri jakeiden prosessoinnille on noussut erityisesti uusiutuvan energian käytön lisäämistavoitteiden ja kiertotalouden tavoitteiden vuoksi. Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja maatalouden ravinnekierron tehostaminen edellyttää alueellisesti metsä- ja maatalouden biomassojen sekä sivuvirtojen hyödyntämistä sekä näiden materiaalien varastointiin ja käsittelyyn liittyvien alueiden selvittämistä. Yleisesti metsä- ja maatalouden materiaalien hyödyntämiseen liittyvä toiminta on mahdollista maakuntakaavojen nykyisillä maa- ja metsätalouden aluumerkinnöillä (M/MRV). Näiden virtojen määrien ja sijaintien selvittäminen sekä käyttöpaikkojen tunnistaminen voivat kuitenkin aiheuttaa merkittävää liikenteellistä muospainetta alueellisesti tai seudullisesti. Merkittävää kehityspotentiaalia on tunnistettu sijaitsevat biotalouden näkökulmasta maakunnan metsäalueilla, joissa uusina tulon- ja hyödynlähteinä voivat toimia perinteisen metsätalouden lisäksi esimerkiksi luonnontuotteiden hyödyntäminen sekä hiilensidonnan mahdollisuudet. Tämän vuoksi laajat merkittävät metsäalueet on osoitettu omalla strategisella kehittämisperiaatemerkinällä. Lisäksi vesiviljelyn näkökulmasta potentiaalisimmat alueet on osoitettu omina strategisina merkintöinä.

Kallio- ja maaperän kiviaineksen hyödyntäminen aiheuttaa lähes aina välittömiä vaikutuksia toiminta-alueen lähiympäristöön. Maa-ainesten otto keskittyy edelleen merkittäville osin pohjavesialueille aiheuttaen merkittävää yhteensovittamistarvetta pohjaveden hyödyntämisen, eli raakaveden tuotamisen, kanssa. Kiviaineksen otto aiheuttaa usein myös häiriötä lähialueille, jolloin toimintojen keskittämisellä voidaan vähentää häiriötä lähialueen asutukselle ja virkistystoiminnalle sekä vähentää liikenteen aiheuttamia häiriöitä. Kaivosteollisuutta palvelevaa aineiden hyödyntämistä ohjataan

kaivoslailla. Kaivostoiminta maakunnan alueella on pääosin keskittynyt kalkkikiviaineksen hyödyntämiseen, mutta varauksia ja suunnitelmia on myös muiden mineraalien hyödyntämiseksi. Vaihe-
maakuntakaavatyössä on osoitettu uusina kohdemerkintöinä kalliokiviaineksen ottoalueita sekä toimintaan liittyvien materiaaliterminaalien sijainteja.

Virkistys- ja matkailu

Viihtyisän elinympäristön yksi keskeinen edellytys on toimivien ja kattavien virkistysreittien ja -alueiden sekä niihin liittyvien kohteiden olemassaolo. Kyseiset alueet tukevat myös vahvasti alueellista matkailuelinkeinoja, erityisesti luonnonarvokkaiden aluekokonaisuuksien, kuten Saaristomeren, Kuhankuonon ja Teijon alueilla. Erityisesti virkistysreittien kytkeytyneisyys muuhun yhdyskuntarakenteeseen parantaa niiden käyttöä ja lisää reittien tuottamia välillisiä hyötyjä hyvinvoinnin edistämiseksi ja viihtyisän elinympäristön luomisessa. Merkittävimmät matkailua ja ulkoilua tukevat alueet on osoitettu omina strategisina merkintöinä siten, että ne tunnistavat laajasti maakunnan luontomatkaillen potentiaalin eri alueilla.

Kaavatyön aikana on selvitetty kaavateemojen toteuttamista edistäviä ja niiden toimintaa turvaavia maakuntakaavamerkintöjä sekä tehty teknisiä päivityksiä maakuntakaavoituksellisesta suunnittelutyöstä riippumattomiin muiden tuottamiin maakuntakaavan aineistoihin. Päivityksiä muiden tuottamia maakuntakaavassa huomioitavia aineistoja ovat pääsääntöisesti erityislainsäädännön ohjaamana määritetyt alueet ja kohteet, kuten luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet.

Vaihemaakuntakaavaprosessi

Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan tavoitteiden toteuttaminen on osa aluekehitystyötä ja on edellyttänyt laajaa alueellista sidosryhmätyöskentelyä ja perustietoa keräävää selvitystyötä. Kaavatyön keskeinen tavoite on siis osoittaa mahdollisuuksia ja maakunnan potentiaaleja käsiteltävissä teemoissa. Itseisarvona ei ole kaiken toiminnan merkitseminen kaavaan konkreettisine merkintöinä. Kaavatyö toimii osana laajempaa kumppanuustoimintaa ja yhteistyötä, keskustelun herättäjänä sekä toiminnan edistämisen asiakirjana. Kaavan käsiteltävien pääteemojen edistäminen oli ajankohtaista kaavatyön alkaessa, mutta niiden ajankohtaisuus on tullut entistä tärkeämmäksi työn edetessä. Biotalous on tunnistettu olevan merkittäviä uusia elinkeinojen edistämiseen liittyviä ratkaisuja ja kestäväyyteen sekä ilmasto-vaikutuksiin liittyviä mahdollisuuksia. Kotimaisen elintarviketuotannon kehittämisellä on merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia sekä mahdollisuuksia edistää sen kehittymistä entistä kestävämmäksi. Lähivirkistykellä sekä luontomatkailla on merkittävää matkailupotentiaalia sekä terveys- ja hyvinvointihyötyjä alueen asukkaille. Näitä keskeisiä tavoitteita edistetään kaavassa osoitettavilla strategisilla kehittämisperiaatemerkinnoillä, joita on kehitetty laajasti kaavan osallistamistyössä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin keväällä 2016. Valmisteluvaiheen kuuleminen (MRL 62 §, MRA 30 §) oli keväällä 2018. Lausuntoja ja mielipiteitä saatiin yhteensä 53 kpl. Valmisteluvaiheen kuulemisen tavoitteena oli saada eri sidosryhmiltä palautetta siitä, olivatko kaavatyölle asetetut tavoitteet huomioitu ja tuotu riittävällä tavalla esille kaavan lähtöaineistoissa ja laadituissa selvityksissä siten, että kaavalle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Valmisteluvaiheen aineisto oli keskeinen taustamateriaali, jota hyödynnettiin sidosryhmätyössä ja jonka avulla laadittiin ehdotusvaiheen kaavasisältö.

Valmisteluvaiheen aineistojen nähtävillä olon jälkeen järjestettiin useita teemasisältöisiä luonnonvarafoorumia, joissa yhdessä sidosryhmien asiantuntijoiden ja muiden osallisten kanssa yhteensovitettiin eri intressiryhmien maakuntakaavaan liittyviä tarpeita ja tavoitteita sekä määriteltiin kaavan sisältöjä, kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Luonnonvarafoorumeihin osallistuneet sidosryhmät edustivat laajasti viranomaisia, tutkimuslaitoksia, edunvalvontaorganisaatioita ja kuntia. Osallistamistyön lopputuloksena saatiin laadittua eri sidosryhmien tavoitteita ja intressejä tukeva alustava kaavaratkaisu, jota esiteltiin talvella 2019 seutukuntakohtaisissa tapaamisissa kuntien edustajille. Kaavan strategisista kehittämisperiaatemerkinnoista esiteltiin vielä omassa luonnonvarafoorumissaan toukokuussa 2019. Luonnonvarafoorumien järjestelyissä oli mukana kaavaprosessia seurannut Luonnonvarakeskuksen PALO-tutkimushanke (PALO = Participation in Long-Term Decision-

Making – Osallistuminen ja vuorovaikutus pitkäjänteisessä suunnittelu- ja päätöksentekoprosessissa). Osallistamisprosessin aikana järjestettiin 18 yhteistyötalousta ja foorumia, joihin osallistui yli 200 osallistujaa. Näiden lisäksi palautetta kerättiin karttakyselyin, joiden kautta saatiin yhteensä noin 1200 vastausta.

Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot talvella 2020 (MRA 13 §). Lausuntoja saatiin 36 kpl. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä (MRL 65 §) alkusyksyllä 2020. Muistutuksia jätettiin 45 kpl.

Kaava-asiakirjoihin on tehty hyväksytyihin vastineisiin kirjatut ja hallituksen kokouksessa 21.12.2020 päättämät korjaukset.

Viranomaisneuvottelut (MRL 66 §, MRA 11 §) pidettiin 21.6.2016 ja 7.4.2020.

Vaihemaakuntakaava-aineisto

Maankäyttö- ja rakennuslain 29 §:n mukaan maakuntakaava esitetään kartalla. Kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnot ja -määräykset. Maakuntakaavaan liittyy selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Oikeusvaikutteisia asiakirjoja ovat kaavakartta sekä kaavamerkinnot ja -määräykset.

Oikeusvaikutteiset kaava-asiakirjat

- **Vaihemaakuntakaavakartalla** esitetään ainoastaan kaavan teemoihin kuuluvat uudet ja kumoutuvat merkinnot. Kaavakartalla luetellaan ratkaisua koskevat kaavamerkinnot. Kokonaisuutta tulee tarkastella ajantasaisesta maakuntakaavayhdistelmästä, jossa esitetään kaikki merkinnot.
- **Kaavamerkinnot ja -määräykset** -dokumentissa luetellaan kaavaratkaisua koskevat kaavamerkinnot selitteineen ja määräyksineen.

Muut kaava-asiakirjat ja liitteet

- **Kaavaselostuksessa** kuvataan kaavan tavoitteet, suunnittelun lähtökohdat, tietopohja johon kaavaratkaisu tukeutuu (selvitykset ja muut aineistot) sekä kaavaratkaisun sisältö ja vaikutukset.
- **Kaavakorteissa** (liite 1) kuvataan kaavaratkaisussa käytettyjen merkintöjen sisältö ja perustelut yksityiskohtaisemmin. Korteissa kuvataan myös kaavan yleisratkaisua sekä vaikutuksia. Korteissa todetaan kaavaratkaisua koskevat lähtökohta-, tavoite-, selvitys- ja perusteluasiakirjat sekä ne osa-alueet, joihin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan. Korteissa todetaan alkuperäinen, mahdollisesti muuttuva merkintä sekä muutos.
- **Liitekartoilla** (liite 2) havainnollistetaan kaavaratkaisua ja muutoksia perusteluineen teemakohtaisesti.
- **Epävirallisessa kaavakarttayhdistelmässä** hyväksyttävä vaihemaakuntakaavakartta on esitetty himmennetyin, voimassa olevan kokonaismaakuntakaavan päällä. Tästä johtuen kartta sisältää myös kumoutuvia/korvattavia merkintöjä.

Oheismateriaali. varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotus, kaavamerkinnot ja -määräykset, kaavaselostus sekä kaavakortit ovat ladattavissa liiton extranetistä: <http://www.varsinais-suomi.fi/kirjaudu>

Vaihemaakuntakaavan digitaalinen kartta-aineisto on katsottavissa karttapalvelussa: <https://vsl.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=3e13ce40934f4dd793262f9e3f0501c5>

Lisätietoa kaavan valmistelusta ja laadituista selvityksistä: <https://www.varsinais-suomi.fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus/maakuntakaava/luonnonarvojen-ja-varojen-vaihemaakuntakaava>

Vaihemaakuntakaavaehdotus esitellään kokouksessa.

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuusto päättää hyväksyä Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotuksen.

Päätös Suunnittelujohtaja Heikki Saarento ja erikoissuunnittelijat Aleksis Klap ja Timo Juvonen esittelivät asian.

Olavi Ala-Nissilä esitti Raimo Löfstedtin, Jaana Shelbyn ja Lauri Heikkilän kannattama, että vaihemaakuntakaavaan ehdotettu kaavamerkintä "Laaja, merkittävä ja yhtenäinen metsävaltainen vyöhyke" poistetaan sen epäselvien oikeusvaikutusten vuoksi. Merkintä loukkaa toteutuessaan maanomistajan perustuslaillisia oikeuksia rajoittamalla korvauksetta merkinnän kohteena olevan alueen rakentamista ja metsänhoidollista käyttöä.

Puheenjohtaja Pekka Myllymäki totesi, että keskustelussa on tehty kannatettu muutosehdotus ja teki seuraavan äänestusehdotuksen: ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Ala-Nissilä/Löfstedt, Shelby, Heikkilä ehdotusta äänestävät EI. Ehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja Pekka Myllymäki totesi suoritettua äänestyksessä (**pöytäkirjan liite § 9**) annetun neljäkymmentäkaksi (42) JAA-ääntä ja viisikymmentäkuusi (56) EI-ääntä, jolloin muutosehdotus oli hyväksytty maakuntavaltuuston päätökseksi.

Muilta osin maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavaehdotuksen ehdotuksen mukaan.

Merkittiin, että Harri Känkänen liittyi kokoukseen klo 11.20, Matti Vähä-Heikkilä liittyi klo 11.21, Pirjo Niinivirta liittyi klo 11.24 ja Hannele Lindholm liittyi kokoukseen klo 11.50. Ville Tavio poistui kokouksesta klo 12.20.

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, p. 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi,
Erikoissuunnittelija Aleksis Klap, p. 040 721 3137, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi